

Vápno z Tatobit

Obec Tatobity leží v malebném údolí pod Kozákovem, odkud je však také překrásný pohled na naše Trosky. Protože se v okolí porůznu nalézají šedý a červený vápenec, pálívalo se tady v minulosti až ve dvanácti pecích vápno.

Dnes už není po tatobitských vápenicích ani památky, ale jak dokládají staré záznamy, bývalo zdejší vápno výborné jakosti a rozváželo se po celém Boleslavsku a v Podkrkonoší.

V roce 1699 např. purkmistr a rada města Mladého Boleslava nad Jizerou objednal osmnáct vozů vápna. V roce 1613 se dováželo vápno z Tatobit na stavbu turnovské školy. Dodávky vápna vzrostly zejména po roce 1630, kdy vévoda frýdlantský Albrecht z Valdštejna stavěl v Jičíně zámek, Libosad, konírny a celou novou městskou čtvrť, dále také stavěl oboru u Smrkovic a klášter ve Valdicích u Jičína. Vápno z podkozákovských Tatobit se dokonce vozívalo až na stavbu josefovské pevnosti u Jaroměře.

Po blízkých i vzdálenějších okolních vsích roznášely vápno hlavně starší ženy a nabízely je hospodyním k bílení. Nejvíce chodily před poutěmi a před posvícením, kdy se na venkově odjakživa nejvíce gruntovalo, uklízelo a bílilo (tenkrát se venkovské světnice pouze bílily výlučně hašeným vápnem). Z uvedeného jasně vyplývá, že tatobitské vápno šlo tedy velmi dobře na odbyt.

Při lámání vápence i při pálení vápna ve vápenicích docházelo bohužel také často k těžkým, ba dokonce smrtelným úrazům, protože tehdejší vápenictví byla práce nesmírně těžká, namáhavá a nebezpečná. Býval to skutečně tvrdě vydělaný chléb tehdejších obyvatel této malé podkozákovské vesničky. Dnes už jen těžko můžeme pochopit, kolik potu a nadlidské dřiny museli v minulosti lidé obětovat, aby uživili sebe a své početné rodiny.

Výroba vápna tady pod Kozákovem zanikla, když vápenec byl již hlouběji v zemi, velmi pracně se musel dobývat a veškerá namáhavá práce se prováděla většinou jen ručně nebo jen s nejjednodušší minimální mechanizací. Úrazy tu pak bývaly na denním pořádku. Také se projevil citelný nedostatek paliva na pálení vápence, protože dříví z okolních lesů se poněkud

nedostávalo. Lesy dlouholetou těžbou značně prořídly. Později vznikla i konkurence vápenky v Železném Brodě, jejímž majitelem byl známý německý podnikatel, továrník baron J. von Liebig.